

Jaderný odpad?

Děkujeme, nechceme!

Říman: atomový zákon neměnit!

Ministerstvo průmyslu a obchodu předložilo na jednání vlády návrhy, kterými chtělo smést ze stolu část koaliční smlouvy týkající se jaderné energetiky. Ministr Říman jednak chce, aby ČEZ v případě havárie na atomové elektrárně musel uhradit jen škody do výše 6 miliard korun. Především však nehodlá zakotvit do atomového zákona ani účast obcí v povolovacím řízení, ani jejich právo rozhodovat o své budoucnosti, neboť podle něj: „Stát musí být schopen v odůvodněných případech prosazovat své zájmy i proti vůli jednotlivých obcí.“ Namísto práva veta navrhuje navýšit finanční částky

na kompenzace tak, aby obce byly „motivovány k zájmu o výstavbu a provozování úložiště a překonání iracionálních obav obyvatel.“ Vládní strany se přitom v koaliční smlouvě a v programovém prohlášení zavázaly: „Bude zrušena omezená odpovědnost provozovatelů jaderných reaktorů za případné škody tak, aby platili tržní pojistné stejně jako v jiných průmyslových odvětvích. Další kroky ve vyhledávání hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva bude vláda činit transparentně a nepřekročitelným kritériem bude souhlas dotčených obcí.“ Termín splnění je do konce roku 2007.

Analýzy předložené ministerstvem průmyslu neprošly řádným meziresortním připomínkovým řízením. Ministru Bursíkovi se je podařilo z jednání vlády 22. 10. stáhnout a nyní se k jejich obsahu budou vyjadřovat jednotlivá ministerstva. Věříme, že v této podobě neprojdou, zvláště když ministři uslyší, tak jako nyní, jasný názor z lokalit. V každém případě se díky obstrukcím ministerstva průmyslu nepodaří do konce roku novelu atomového zákona předložit ve vládě.

Edvard Sequens, Calla

Jaderná elektrárna Dukovany, foto: Hana Gabrielová

Edfořál

Vážení čtenáři, dostává se vám do rukou podzimní číslo zpravodaje, ve kterém najdete souhrnné informace o jarních seminářích v úložišťových lokalitách a všem co se díky nim podařilo. Na straně 4 Michal Bernard z EPS shrnuje právní možnosti obcí a veřejnosti při stanovování průzkumného území. Ani ve světě se otázka řešení konce palivového cyklu neposunula: informace ze Spojených států a Skotska přinášíme na straně 9. Příjemné podzimní počtení.

Martin Sedlák, Hnutí DUHA

Semináře „Jaderný odpad? Děkujeme, nechceme“

Začátkem tohoto roku se uskutečnila série šesti seminářů ve všech úložišťových lokalitách, které reprezentovali obce Blatno, Jistebnice, Lodhěřov, Pačejov, Batelov a Budišov. Na jejich organizaci se podílely hostitelské obce ve spolupráci s ekologickými organizacemi Hnutím DUHA a sdružením Calla. Cílem setkání starostů, zastupitelů a občanských iniciativ bylo shrnutí dosavadního dění v jednotlivých lokalitách a zamyšlení se nad dalšími kroky a možností znovu otevřít novelizaci atomového zákona.

Edvard Sequens ze sdružení Calla věnoval své příspěvky současnému stavu a dalším plánovaným aktivitám při hledání úložiště. Upozornil na základní úskalí jednotlivých lokalit: žádné z vybraných míst se nenachází v krajině s řídkým osídlením a potenciální úložiště tedy ještě zvýší zátěž na obyvatele a krajinu. Dále lze počítat s omezeními při budování samotného úložiště a odvážení vytěžené horniny. K nevyhnutelným průvodním znakům potenciálního úložiště pak budou patřit transporty vyhořelého paliva, snížení turistického ruchu nebo pokles cen nemovitostí. Problematice hledání hlubinného úložiště za našimi hranicemi se ve své prezentaci věnoval Martin Sedlák z Hnutí DUHA. Ve světě lze vystopovat dva druhy státní politiky týkající se řešení konce palivového cyklu: buď se stát snaží obcím zřízení hlubinného úložiště na jejich území direktivně nařídit – takovýto proces pak vede k občanským protestům a často uvázne na mrtvém bodě, nebo stát zvolí od začátku princip dobrovolnosti a dá obcím právo se svobodně rozhodnout, zda pro ně hlubinné úložiště nepředstavuje nechtěné nebezpečí – tak je tomu například ve Švédsku či Finsku. Ve třetí, závěrečné prezentaci shrnuli zástupci Ekologického právního servisu právní možnosti obcí při vyhledávání

úložiště jaderných odpadů. Shrnutí této prezentace si můžete přečíst v článku na čtvrté straně. Na seminářích vystoupili také zástupci obcí a místních občanských iniciativ s rekapitulací svých dosavadních aktivit a představením naplánovaných akcí.

Vzhledem k odporu místních obyvatel ve všech lokalitách se pan Duda zavázal k navržení aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem, ve smyslu, vyšší jistoty a kompenzací.

Druhá polovina seminářů byla věnována debatě nad změnou atomového zákona. Důležitým milníkem v této otázce byl vznik nové vládní koalice v lednu 2007. Koalice má ve svém programovém prohlášení závazek, že: „...další kroky ve vyhledávání hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva bude vláda činit transparentně a nepřekročitelným kritériem bude souhlas dotčených obcí.“ V některých lokalitách se dohodli na připomenutí tohoto závazku státním orgánům prostřednictvím memorand, v nichž vyzvali své volené zástupce v Poslanecké sněmovně a Senátu ČR, ale také ministra životního prostředí Bursíka,

ministra průmyslu Řimana a příslušné výbory v Poslanecké sněmovně a Senátu ČR, aby se zasadili o změnu atomového zákona. Svá memoranda odeslali státním orgánům zástupci lokalit Pačejov, Božejovice–Vlksice a Lodhěřov, o čemž píše pan starosta Jiří Dvořák v následujícím článku. Místopředseda vlády a ministr životního prostředí Bursík (SZ) při ve své odpovědi odkázal na závazek z programového prohlášení vlády. Ministerstvo bude i nadále při veškerých řízeních prosazovat účast obcí a jejich právo na rozhodování o závažných činnostech na území obce. Ministr také slíbil respektovat a hájit stanovisko obcí v případném správním řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry. Za stranu ministerstva průmyslu odpověděl pan náměstek ministra Ing. Hüner, který vzal nesouhlas obcí na vědomí a odkázal na programové prohlášení vlády. Svou podporu ve věci změny práv obcí slíbil pan poslanec Ambrozek (KDU-ČSL), předseda výboru pro životní prostředí. Místopředseda poslanecké sněmovny Vojtěch Filip (KSČM) se zavázal podpořit některé změny v rámci novely atomového zákona. Na memoranda zareagoval také ředitel SÚRAO Duda: ve svém dopise konstatoval, že pro zřetelný odpor ve všech lokalitách nemožno zahájit průzkumné práce. Odeslání memorand znamenalo další důležitý krok k dosažení změny atomového zákona ve smyslu posílení pravomocí obcí. K dalším krokům lze navrhnout více osobních setkání s regionálními zástupci v Poslanecké sněmovně nebo Senátu.

Martin Sedlák, Hnutí DUHA

MEMORANDUM z lokality „Klenovský masív“

Dne 13. února 2007 se v zasedací místnosti Kulturního domu v Lodhěřově konal seminář „Sdružení starostů za záchranu Klenovského masívu“ spolu se zástupci sdružení CALLA a Hnutí Duha. Jednalo se o velmi zajímavé setkání, jehož výstupem bylo seznámení všech přítomných starostů s návrhem znění „MEMORANDA k problematice výběru místa pro hlubinné úložiště jaderných odpadů v lokalitě Pluhův Žďár-Lodhěřov“.

Text memoranda byl předán všem přítomným, starostům okolních měst a obcí s tím, aby byl projednán v zastupitelstvech měst a obcí, jelikož na podzim v roce 2006 proběhly komunální volby a došlo ke změnám ve složení zastupitelstev. Účelem tohoto postupu bylo jednak informování nových členů zastupitelstev měst a obcí o tomto velmi vážném nebezpečí, které naší lokalitě hrozí a dále šlo i o potvrzení odhodlání příslušných měst a obcí, které se spojily v lokalitě „Klenovský masív“, že jejich odpor proti záměru SÚRAO bude i nadále jednotný.

Jako důkaz neutuchajícího odporu a dalšího pokračování v boji proti možnosti vybudování hlubinného úložiště v naší lokalitě „Klenovský masív“ je skutečnost, že všech 12 starostů po projednání návrhu memoranda v zastupitelstvech podpísa za město či obec připojilo, což je velmi důležité pro naši činnost do budoucna.

Podepsané memorandum bylo rozesláno všem 13 poslancům a senátoru Štěchovi, kteří zastupují Jihočeský kraj, dále na vědomí jihočeskému hejtmánovi RNDr. Zahradníkovi, řediteli SÚRAO, RNDr. Bursíkovi, ministru životního prostředí, Ing. Římanovi, ministru průmyslu a obchodu, dále Výboru pro územní rozvoj Senátu Parlamentu ČR, Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu Senátu Parlamentu ČR, Výboru pro životní prostředí Poslanecké

sněmovny Parlamentu ČR a Hospodářskému výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Je velmi smutné, že ačkoliv byli všichni požádáni o vyjádření, do dnešního dne, to je do 5. 10. 2007, svoji odpověď zaslali pouze Ing. Tomáš Hüner, náměstek ministra za Ministerstvo průmyslu a obchodu, RNDr. Martin Bursík za Ministerstvo životního prostředí, JUDr. Vojtěch Filip, místopředseda Poslanecké sněmovny, Ing. František Dědič, poslanec PČR, Jan Špika, poslanec PČR, RNDr. Ambrozek, předseda výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny, Ivo Bártek, předseda výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí PČR – Senát, Milan Štěch, senátor, Ing. Miroslav Kalousek, za Klub poslanců KDU-ČSL PČR a Ing. Duda, ředitel SÚRAO. Ostatní poslanci

a senátoři, kteří zastupují náš kraj a to jak v Poslanecké sněmovně nebo v Senátu, jaksi v tomto případě na své občany pozapomněli. O to více si vážíme velice rozhodného a jasného stanoviska hejtmána Jihočeského kraje pana RNDr. Zahradníka, který má v otázce vybudování hlubinného úložiště zcela jasno a svůj postoj nemění. No vždyť ono vlastně ani tak o nic důležitého nejde, pouze by se mohlo stát, že takovýmto přístupem našich poslanců, by se z části našeho krásného Jihočeského kraje mohlo stát úložiště vyhořelého jaderného odpadu, které zde nikdo rozumný a uvažující nechce, a pod svými domovy budeme mít časovanou nálož, jelikož poločas rozpadu některých částic je 180 000 let. A že tu bydlí tisíce lidí, ti si přeci zvyknou, hlavně ať nám dají své hlasy o volbách... Závěrem bych chtěl uvést, že další setkání zástupců měst a obcí z naší lokality plánujeme, společně se zástupci Hnutí DUHA a CALLA, na listopad letošního roku.

Jiří Dvořák, starosta obce Lodhěřov

Pan starosta Dvořák na letošním semináři o jaderném odpadu
foto: Hana Gabrielová

Právo obcí stanovení průzkumných území

Podle harmonogramu SÚRAO lze již v příštím roce očekávat pohyb ve stojatých vodách povolovacích procesů pro úložiště radioaktivního odpadu. Tento článek má za cíl seznámit čtenáře s právními možnostmi, které jim zákony poskytují v rámci těchto řízení. Samotnému vybudování úložiště jaderného odpadu bude předcházet dlouhý povolovací a průzkumný proces, který může dopadnout jakkoliv. K tomu, zda vůbec bude úložiště jaderného odpadu stát ve vaší obci, záleží rovněž na aktivitě v rámci jeho povolování. Nejefektivnější způsob, jak záměr výstavby ovlivnit, je stát se účastníkem jeho povolovacích procesů. První kolo – řízení o stanovení průzkumného území – začne zřejmě už v roce 2008.

Aby mohlo SÚRAO začít provádět geologický průzkum vytipovaných lokalit pro umístění úložiště, musí k této činnosti získat povolení. Toto povolení vydává ministerstvo životního prostředí v řízení o stanovení průzkumného území. Základním právním předpisem, který zakotvuje řízení o stanovení průzkumného území ve svých paragrafech 3 až 4c, je zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích. Toto řízení je správním řízením, na jeho průběh se vztahuje správní řád.¹ Účastníkem tohoto řízení je ze zákona obec, na jejímž katastru má být průzkumné území stanoveno. Účastníky řízení se mohou stát rovněž občanská sdružení za splnění podmínek § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny.² Vlastník pozemku, který může být vybudováním úložiště dotčen, nemůže být účastníkem řízení.

¹ Zákon č. 500/2004 Sb.

² Občanské sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, může podat písemnou žádost ministerstvu životního prostředí, aby je informovalo o zahájení řízení o stanovení průzkumného území. Tato žádost musí být věcně (např. „všechna řízení týkající se vyhledávání, průzkumu a stavby úložiště jaderného odpadu“) a místně (např. řízení na katastru obce X nebo řízení na území ČR) specifikována a má platnost jeden rok (poté lze obnovit). Do osmi dnů, kdy takovou informaci obdrží, se toto sdružení může přihlásit do řízení jako účastník.

Takovou úpravu lze považovat za protiústavní zásah do vlastnického práva majitele pozemku. Tento zásah spočívá v odepření možnosti hájit svá práva a oprávněné zájmy v řízení, jehož výsledkem může být podstatný zásah do vlastnických a jiných práv. Hájit zájmy ochrany životního prostředí a zájmy občanů obce tedy může v rámci řízení pouze samospráva a občanská sdružení.

Podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích MŽP žádost zamítne, je-li průzkum v rozporu se státní surovinovou politikou, politikou životního prostředí nebo pokud jiný veřejný zájem převyší zájem na provedení geologického průzkumu. Toto ustanovení je klíčem k zastavení záměru hned v jeho počátečních fázích. MŽP bude muset porovnávat veřejný zájem na vybudování úložiště s jinými veřejnými zájmy (např. ochrana zdraví, ochrana životního prostředí, ochrana vlastnických práv a práva na rozvoj obce atd.) a dát přednost tomu zájmu, který převažuje. Jak bylo výše uvedeno, řízení o stanovení průzkumného území je správním řízením a obecně (pokud zákon o geologických pracích nestanoví jinak) se na něj vztahuje správní řád. Účastníkům řízení zákon přiznává určitá práva.

Mezi ta nejdůležitější patří: právo nahlížet do spisu (§ 38), právo navrhnout důkazy (§ 36 odst. 1), právo vyjádřit svá stanoviska k projednávané věci (§ 36 odst. 2), právo vyjádřit se ke všem podkladům rozhodnutí (§ 36 odst. 3), právo namítat podjatost úřední osoby (§ 14 odst. 2), právo na doručování důležitých písemností (§ 19), právo na zdvořilé chování od úředních osob a na poučení od správního orgánu (§ 4 odst. 1 a 2), právo nechat se v řízení zastupovat (§ 33) a právo podat odvolání (§ 81) a právo podat správní žalobu. Po právní moci rozhodnutí o stanovení průzkumného území se v případě jeho povolení začne se samotným průzkumem. Ještě předtím musí krajský úřad schválit tzv. projekt geologických prací. Nejméně 15 dnů před zahájením musí být geologické práce oznámeny obci. Pro vstup na pozemek musí dojít k dohodě s jeho vlastníkem. V případě, že k dohodě nedojde, rozhodne krajský úřad o omezení práv vlastníka a povinnosti strpět provádění prací, ale jen v případě splnění podmínek uvedených v § 14 odst. 2 zákona o geologických pracích³. Po provedení a vyhodnocení geologických prací budou následovat další správní řízení. To je ale hudba budoucnosti, v tuto chvíli je třeba soustředit se na řízení, které se blíží. Je třeba, aby došlo k objektivnímu zhodnocení všech skutečností a spravedlivému poměření protichůdných veřejných zájmů, s vítězstvím toho, který se objektivně ukáže jako převažující.

**JUDr. Michal Bernard,
Ekologický právní servis**

³ Pouze ve veřejném zájmu, není-li v rozporu se státní surovinovou politikou, v nezbytném rozsahu, na dobu určitou a za náhradu.

Změny v Radě SÚRAO

Během posledních měsíců došlo k několika změnám, které se týkají Rady Správy úložišť radioaktivních odpadů. V rámci projednání Výroční zprávy o činnosti SÚRAO v roce 2006 byla ministerstvem průmyslu na jednání vlády předložena novelizace Statutu SÚRAO. Ta kromě řady věcných úprav přinášela také několik problematických návrhů, které zhoršovaly dnešní stav výběru zástupců veřejnosti. Především díky bývalé ministryni Kuchtové se těmto změnám podařilo zabránit a vrátit stav alespoň tam, kde byl před novelou Statutu.

Neškodí si připomenout dnešní možnosti obcí a veřejnosti být u zdroje informací a rozhodování. Rada SÚRAO má 11 členů, z nichž tři jsou zástupci orgánů státní správy, čtyři jsou zástupci veřejnosti a čtyři jsou zástupci původců radioaktivních odpadů. Členy Rady jsou fyzické osoby, jmenované do funkce na dobu 5 let ministrem průmyslu na základě

návrhu dotčených subjektů. U zástupců veřejnosti tyto osoby navrhuje orgány měst a obcí na jejichž katastrálních územích jsou provozována, projektována nebo budována úložiště radioaktivních odpadů (nebo obce a města, jejichž katastry s nimi sousedí), anebo je navrhuje příslušné výbory pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí obou komor

Parlamentu ČR. Města a obce také mohou navrhnout svého společného kandidáta a to písemnou dohodou. Ze čtyř zástupců veřejnosti by dle Statutu obce od existujících úložišť měly mít 2–3 zástupce a obce od projektovaných a budovaných úložišť včetně širší veřejnosti 1–2 zástupce. Obce od projektovaných hlubinných úložišť až do letošního února zastupovala senátorka Jitka Seitlová. O návrh jiného zástupce tzv. širší veřejnosti včetně lokalit plánovaného úložiště byl požádán opět příslušný výbor Senátu. Ten doporučil senátora Jana Horníka, jinak též starostu obce Boží Dar, který byl posléze do funkce radního jmenován ministrem Římanem.

Edvard Sequens, Calla

Referenda na Vysočině

Obyvatelé obce Hojkov na Jihlavsku v blízkosti obce Rohozná, jejíž název nese i jméno jedné ze šesti vybraných lokalit, se rozhodli vyjádřit své stanovisko k umístění hlubinného úložiště jaderného odpadu letos v dubnu. Referendum v Hojkově bylo oficiálně prvním referendem konaným v kraji Vysočina.

Hojkovskému referendu předcházela beseda, kterou starostka obce Milada Duchanová svolala především proto, aby lidem vysvětlila důležitost co nejhojnější účasti v něm. Ze 131 zapsaných voličů se referenda nakonec zúčastnilo 121 lidí. Z nich 119 souhlasilo s tím, aby obec využila všech svých zákonných pravomocí k zabránění výstavby hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva v lokalitě Rohozná. Dva hlasy byly neplatné. Na základě výsledků obecních referend ve více jak 15 lokalitách v letech 2003–2004, kde občané

vyjádřili své „PROTI“, přerušila vláda v roce 2004 průzkumy lokalit. Aktivity SÚRAO byly pak dále zaměřeny na starosty (organizování exkurzí do českých

119 ze 131 zapsaných voličů Hojkova se v referendu vyjádřilo proti vybudování úložiště

i zahraničních jaderných zařízení) a současně s tím byly v roce 2006 dokončeny průzkumné studie pro jednotlivé lokality (konsorcium Geobariéra).

Podle vládní koncepce se má do roku 2015 zúžit počet lokalit na dvě a ty pak budou zařazeny do územních plánů. Do roku 2025 by měla být jedna definitivní vybrána. Koaliční smlouva i prohlášení vlády ODS, KDU-ČSL a SZ v jednom ze svých bodů říká, že nepřekročitelným kritériem pro další kroky ve vyhledávání hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva bude souhlas dotčených obcí. Obce, které vyjádří své stanovisko v referendu, tím dávají svým zastupitelům jednoznačně najevo, jak mají v otázce jednání se zástupci SÚRAO konat. Další obcí, která bude předkládat zastupitelstvu návrh na projednání konání referenda o úložišti, je obec Dušejov taktéž v lokalitě Rohozná.

Hana Gabrielová, Calla

ANKETA...

Proč nechci hlubinné úložiště radioaktivního odpadu?

S úložištěm odpadu nesouhlasím, protože je to svinstvo, a tam kde si ho udělali, ať si ho nechaj, protože víme houby, co se stane za pár let.

Jiří Jedlička, dělník, Lubenec

Bojím se, že by to mělo vliv na prostředí okolo. Znáám lidi, kteří tam mají chaty, a ti je teď prodávají protože se bojí že tam něco bude... mám z toho laický strach.

Josef Vindr, Lubenec

Nesouhlasím stím, protože by nám to všem poškodilo zdraví.

**Romana Křenová, neza-
městnaná, Jistebnice**

Nebránil bych se tomu, s odůvodněním, že technika je dnes na tolik vyspělá, že by snad úložiště mělo být bezpečné a nemělo by být nebezpečné pro nás pro všechny... Pro obec by to mohl být přísun peněz, které by se pro ni využily.

Petr Dušek, trafikant, Lubenec

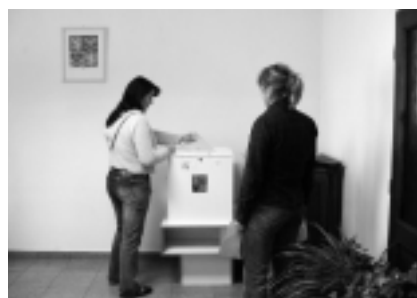
Negativní postoj občanů proti úložišti lze očekávat ze mnoha důvodů. Dopad tohoto záměru se okamžitě projevuje v ztrátě cen nemovitostí, dále lze očekávat projev obav z celkového zatížení při výstavbě, provozu a neznámého působení vlivů radiačních, byť je to na základě nedostatku informací, které by ti občané chtěli nebo měli mít. Dále je otázka jestli by část obyvatel neslyšela na určité kompenzace, ale předpokládám že by musely být hodně vysoké, aby to pro ně bylo zajímavé.

Senátor Pavel Eybert

Lidé z Nového Rychnova řekli tiché a nesmělé NE úložišti

Po jednoznačném výsledku referenda v sousedním Hojkově odhlasovali také zastupitelé obce Nový Rychnov, že uspořádají ve své obci referendum. Rozhodli se počkat po prázdninách, až budou lidé na cestách, a zvolili za „Den D“ 29. září.

Necelé tři týdny před referendem se v Radniční restauraci konala beseda, která měla přiblížit místním lidem problematiku stavby a provozu hlubinného úložiště. Občané měli možnost ptát se jak zástupců Správy úložišť radioaktivního odpadu, tak členů Bezjaderné vysočiny a hostů z Cally. Plný sál restaurace mohl obdivovat obratnost, s jakou se Ing. Duda vždy dokáže vyhnout

přímé odpovědi na každou otázku. Vždy převedl řeč na to, kam mohou Rychnovští jet na výlet (Švédsko, Gorleben, Temelín...) a na co si tam budou moci klidně sáhnout (na kontejner přeci, jako pan prezident docela nedávno!). Pan Malát, tajemník obecního úřadu, pak pozval své sousedy na referendum.

Po besedě až do referenda bohužel už lidé další informace ani pozvání nedostali. Navíc obec má další přidružené malé osady a na šedesát samot. Aby byl výsledek referenda platný, muselo by se k němu dostavit o 23 voličů více, než jich 29. září navštívilo volební místnosti v Čejkově, Řežencích, v Sázavě a v Novém Rychnově. Přesto se velká většina těch, kteří přišli, vyslovila proti ukládání radioaktivních odpadů v jejich obci. Ani nesmělé NE by však neměl nikdo brát na lehkou váhu.

**Jana Vitnerová, Bezjaderná vysočina
foto: Jana Vitnerová**

Novinky z Nadějkova

Od roku 2003 odpůrci úložiště na Táborsku každoročně pořádají protestní koncerty v Růžené u Chyšek. Letošní se konal v neděli 1. července a poslechnout sedlčanskou kapelu Second hand band si přišlo okolo osmdesáti lidí. Na místě měli možnost seznámit se s informačními materiály o úložišti a symbolicky – za pomoci kartiček s nápisem „NE!“ – odstranit z obrázku místní krásné krajiny sudy s radioaktivním odpadem. Koncert pořádaly společně obce Nadějkov, Chyšky,

Zhoř, Římskokatolická farnost Chyšky a občanské sdružení Zachovalý kraj. Červnová čajovna byla trochu netradiční, neboť začínala cyklistickou výpravou do Modlíkova. Prozkoumat tamější Čertův kámen se rozhodli také známý český čertolog, spisovatel, novinář a senátor Jaromír Štětina a jeho asistentka Pavla Hájková. Let, který podle pověsti zdejší pekelník kvůli kameni na lisování tvarohu podnikl až do Jeruzaléma, je podle badatelů absolutně nejdelší

zahraniční cestou českého čerta! Účastníci besedy, která pokračovala v kinobaru, byli svědky exaktního výpočtu rychlosti pohybu čerta a odnesli si cenné poznatky o jeho vztahu k tabáku, alkoholu, ženám

a hudebním nástrojům. Na 1. prosince přijal pozvání na Nadějkovskou čajovnu pan Jakub Berka se svým povídáním o Mexiku.

Olga Černá, Jistebnická vrchovina

Senátor Jaromír Štětina na netradiční čajovně v Nadějkově.

950 let výročí Lubence

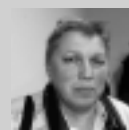
V tomto roce uplynulo 950 let od první zmínky o Lubenci. V době, kdy český přemyslovský kníže Spytihněv II., nejstarší syn slavného „českého Achilla“ Břetislava, zahájil na Pražském hradě přestavbu rotundy sv. Víta na románskou baziliku, zakládala se také litoměřická kapitula u sv. Štěpána. V zakládací listině této kapituly, v první doložené české větě z roku 1057, je jmenována také obec Lubenec. Spytihněv ji totiž, spolu s dalšími statky, věnoval klášteru jako dar. Tehdy se vsi říkalo Luben (nebo Lubno), patrně podle obvyklé krytiny střech domů, již ve velké míře byla loupaná kůra ze stromů – „lub“. Možné také je, že název byl odvozen od staroslověnského „ljubit“, což znamená – líbit se. Jisté ovšem je, že první osídlenci se v těchto lesích mezi mokřinami, v údolí potoka Březnice (později Zlatý potok, neboť se tu ve 13. století těžilo zlato, dnešní Blšanka), usidlovali už počátkem 10. století. Vedla tudy totiž významná zemská stezka spojující Prahu se západními zeměmi. Proto jsme v Lubenci zasvětili všechny akce, které jsme v roce 2007 pořádali, tomuto výročí. Zahájení oslav proběhlo sice na výročním Obecním bále, ale hlavní premiéra se konala 28. února, kdy na slavnostním veřejném zasedání byla pokřtěna pamětní medaile (autorem je Josef Nejedlý) k 950. výročí první zmínky o Lubenci a také CD a DVD s fotografiemi Lubence autorů Libora Michalce a Petra Krabce. V dubnu proběhly ekologické akce pořádané školou a rozšíření naší Školní naučné stezky údolím Struhařského potoka. Stezka byla také základní trasou tradičního květnového pochodu.

Jana Michalcová, Ocelot

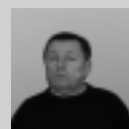
Je tady spousta mladých lidí a dětí a když by se tu chtěli usadit natrvalo, tak si myslím, že radioaktivní odpad je něco co rozhodně lidi odradí od toho, aby se trvale někde usadili. Dále to má špatný vliv na životní prostředí, turistiku, zemědělství. . . zkrátka, že těch obyvatel by tu hrozně moc ubylo a do této krásné přírody Šumavy se radioaktivní odpad nehodí.

Hana Zajícová, učitelka ZŠ, Pačejov

Nejvíce mě děsí, že Češi jsou národ, který je ochotný za peníze udělat cokoli a jsou lidé, kteří to už i dělají. Implantace myšlenky, že my všichni jsme zodpovědní za jaderný odpad, protože chceme svítit, to já prostě neberu. To je stejný, jako když si koupím zeleninu, tak si k tomu koupím ještě metrák hnoje? Nebo všechny ty odpady? Takhle to přece nemůže fungovat, ten princip je přece úplně někde jinde.

Ludmila Fučíková, Dolní Cerekev

V úložišti vidíme riziko poškození krajiny nevratnými změnami až její devastaci, není vyloučena migrace obyvatel do jiných oblastí. K rozšíření Temelína by měli mít slovo odborníci, kteří důsledně posoudí potřebu elektrické energie a vyhodnotí stávající zdroje a jejich možné rozšíření.

Vladimír Mašek, starosta Jistebnice

Úložiště si nepřejeme, protože máme malé děti a je jich tady dost a je tady pěkná krajina a příroda tak bychom chtěli, aby zůstala zachovalá a nebyla zničená. My jsme tady spíš turistický ráj a region než abychom tady měli takovéto potvory.

Vladimíra Molová, Jistebnice

V Pačejově řekli pochodem i na kole opět NE

Členové občanského sdružení Jaderný odpad – děkujeme, nechceme! v lokalitě Pačejov ve svých aktivitách neustávají a připomínají vládním činitelům svůj odpor proti plánované stavbě hlubinného úložiště jaderného odpadu.

V neděli 26. srpna se zhruba dvě stovky lidí na kolech, ale i pěšky vydaly na protestní cestu okolím Pačejova, které by mělo být postiženo záměrem vlády. Cyklistická a turistická akce konaná pravidelně na konci srpna se pomalu dostává do povědomí široké veřejnosti. Občanské sdružení, které v současné době čítá zhruba 4500 členů z celé České republiky, ji pořádá už počtvrté. Poprvé v tomto roce však byla spojena s tenisovou akcí rodiny Šimkových, jejímž dějištěm byly v sobotu sousední Horažďovice. A tak kdo chtěl, mohl si zahrát v sobotu tenis a v neděli se vydat na pochod či vyjížďku na

kole. Obě akce byly pořádány jako Memoriál Slávka Šimka, který měl ke krajině kolem Pačejova hluboký

vztah a byl čestným předsedou občanského sdružení. Magdaléna Šimková, vdova po zemřelém herci, uvedla, že by její muž nestrpěl, aby lidé v odporu polevili, a věří, že tomu tak nebude.

Jiřina Kábová,

o. s. Jaderný odpad – děkujeme, nechceme!

foto: Jiří Vacík

3 ze 4 průzkumů uranu na Vysočině zamítnuty

Firma Timex Zdice opět neuspěla se svým zájmem těžít uran v okolí obcí Polná a Jamné na Jihlavsku a v další lokalitě Brzkov-západ na Příbyslavsku. Ministerstvo životního prostředí v Brně žádosti o stanovení průzkumných území pro vyhledávání nerostů nevyhovělo. Negativní rozhodnutí podložil odmítavý názor dotčených obcí i surovinová politika státu, která hovoří o ukončení těžby uranu u nás. O poslední lokalitě Brzkov, kde se nachází již existující ložisko nerostných surovin, zatím ještě nebylo rozhodnuto.

V okolí obcí Polná, Jamné a Brzkov probíhalo vyhledávání uranových rud v letech 1976–1990. Z těchto průzkumů vzešlo dostatečné množství údajů, využitelných pro současné hodnocení lokalit. Občané těchto lokalit upozorňují, že geologické průzkumy zde zanechaly rozsáhlé pozůstatky představující dodnes negativní zátěž.

Současný záměr společnosti Timex Zdice

je motivován růstem cen uranu na světových trzích. Timex Zdice hodlají ve spolupráci s australskou těžební společností Uran Limited provést průzkumy v lokalitě Brzkov na ploše necelých 2 km². Cílem plánovaného čtyřletého průzkumu je zjistit obsah a složení horniny a v návaznosti na to stanovit optimální technologii těžby. Sdružení Calla je účastníkem výše uvedených řízení a spolu

s zástupci Krajského úřadu Vysočina, obecního úřadu Příbyslav vyjádřili svůj nesouhlas pro stanovení průzkumných území. Pozitivní stanovisko vyslovily s. p. Diamo a Okresní báňský úřad v Liberci.

V rámci stanoveného průzkumného území mají společnosti provádějící průzkum povinnost odvést obcím 2000 Kč/km² plochy. Obcím Příbyslav a Brzkov by tedy případné stanovení průzkumného území přineslo necelé čtyři tisíce korun do obecní kasy a potenciální ohrožení těžbou. Negativní stanovisko orgánu MŽP chce společnost Timex Zdice využít k tlaku na změnu státní surovinové politiky.

Hana Gabrielová, Calla

Americké jaderné úložiště se staví na geologickém zlomu

Nejdražší veřejná zakázka ve Spojených státech se ocitla na pokraji krachu poté, co se ukázalo, že plánované federální úložiště jaderných odpadů za 58 miliard dolarů se nachází nad geologickým zlomem. Vzorky hornin odebrané z hlubinných vrstev masívu Yucca Mountain v Nevadě svědčí o tom, že čára zlomu probíhá přímo pod místem, kam vláda Spojených států plánuje uložit 70 000 tun vysoce radioaktivního odpadu.

Dosavadní příprava úložiště stála už více než 8 miliard dolarů (160 miliard korun) a po řadě odkladů slibuje americké ministerstvo energetiky, že začne s ukládáním vyhořelého jaderného paliva v roce 2017. Celkové náklady na jeho vybudování se odhadují na 58 miliard dolarů, tedy přibližně 1200 miliard korun.

Plán schválený Bushovou administrativou však možná bude muset doznat zásadních změn. Vzorky odebrané 76 metrů pod povrchem vulkanického masívu, který se nachází 140 kilometrů severozápadně od Las Vegas, ukázaly, že geologický zlom Bow Ridge probíhá o stovky metrů dále na východ, než vědci dosud předpokládali.

List Las Vegas Review-Journal v úterý 25. září uvedl, že měření vycházela z map a manuálů oficiálního geologického výzkumu US Geological Survey. Výkonný

Nové výzkumy ukazují, že zlom prochází přímo pod místem, kde má stát sklad kontejnerů pro dochlazení.

ředitel Agentury státu Nevada pro jaderné projekty Bob Loux vyjádřil znepokojení nad tím, že ministerstvo energetiky se při průzkumu spokojilo s nedostačným počtem testovacích vrtů. „Nyní se zdá, že ministerstvo energetiky narazilo na problém, se kterým nepočítalo. Všechno

nasvědčuje tomu, že část prací, která měla být hotova před několika lety, nebyla provedena kvalitně,“ sdělil tisku. „Nově zjištěné skutečnosti by se měly odrazit v závěrečné analýze. Jistě ovlivní bezpečnost projektu,“ dodal. Představitel státu Nevada, který je třetím nejméně seismicky stabilním na území USA, dlouhodobě protestují proti výstavbě úložiště, protože časté otřesy ohrožují jeho bezpečnost. Od roku 1976 došlo v okruhu 80 kilometrů kolem Yucca Mountain k 621 seismickým otřesům o síle přesahující 2,5° Richterovy škály.

Ministerstvo energetiky odmítlo nový argument komentovat. Činitelé odpovědní za projekt však uvedli, že pokračují v návrhu konečné podoby úložiště včetně stavebních a provozních plánů, aby mohli v příštím roce požádat jaderný regulační úřad NRC o vydání licence.

**Zdroj: The Guardian 26. 9. 2007,
překlad: www.wisebrno.cz**

Jaderný odpad se ve Skotsku ukládat nebude

Samosprávná vláda ve Skotsku odmítla záměr Londýna ukládat jaderný odpad na skotském území. Záměr, který vycházel z doporučení expertního týmu, poslala do Skotska k vyjádření britská vláda.

V odpovědi je jasně řečeno, že skotská administrativa se odmítá jakkoli podílet na pracích, které směřují ke hledání hlubinného úložiště. Ministr životního prostředí Richard Lochhead označil stanovisko vlády za principiální a vyjádřil přesvědčení, že je podporováno většinou obyvatel Skotska. „Myslíme si, že hledání hlubinného úložiště pro odpad, který zůstane nebezpečný tisíce let, není správnou cestou. Nemůžeme očekávat, že by v některé lokalitě s vybudováním úložiště místní obyvatelé souhlasili,“ uvedl R. Lochhead, jehož vláda nesouhlasí s rozvojem jaderné energetiky.

Britská vláda zahájila sérii konzultací o způsobu hledání místa pro trvalé úložiště jaderných odpadů poté, co Komise pro nakládání s radioaktivním odpadem doporučila ukládání ve stabilních

geologických vrstvách jako vhodnou cestu. Ministr životního prostředí centrální britské vlády Ian Pearson tvrdí, že proces hledání úložiště dosud nebyl zahájen, k čemuž dodává: „Nejdřív musíme rozhodnout, jak budeme místo pro úložiště vybírat. Určitě bude nezbytné zajistit, aby se veřejnost mohla k záměru vyjádřit ve všech fázích procesu.“ Britská vláda tvrdí, že výstavba úložiště bude projektem využívajícím nejlepší dostupné technologie, bude stát desítky miliard liber a přinese do regionu dlouhodobé investice a pracovní příležitosti.

➔ Skotská vláda podporuje koncepci založenou na dlouhodobém skladování jaderného odpadu v podpovrchových skladech v blízkosti elektráren. Pro tuto koncepci hovoří možnost monitoringu a opětovného vyzvednutí odpadu, stejně jako omezení dopravní náročnosti.

Stanovisko skotské vlády podporuje i poslanec za Stranu zelených Patrick Harvie: „Vedle bezpečnostních rizik a vysokých nákladů má jaderná energetika další zásadní nevýhodu – nebezpečný odpad, který nezmizí mávnutím kouzelného proutku.“ Duncan McLaren, výkonný ředitel Přátel

Země, dodal: „Domníváme se, že hlavním smyslem konzultací zahájených britskou vládou je ospravedlnit neudržitelný a neetický program výstavby jaderných elektráren.“

zdroj: BBC NEWS,

překlad: Karel Polanecký, Greenpeace SK

Ministerský předseda Blair se pokoušel ututlat problémy při hledání úložiště

Dva vědečtí pracovníci, kteří pracovali v britské komisi pro nakládání s jaderným odpadem, zveřejnili svoji kritiku procesu, jenž v komisi vedl ke schválení materiálu o hlubinném ukládání vysokoaktivních odpadů. Vědci tvrdí, že závěry příslušné komise byly manipulovány podle politické objednávky.

Profesor David Ball a dr. Keith Baverstock opustili svá místa v Komisi pro nakládání s radioaktivním odpadem (Committee on Radioactive Waste Management – CoRWM) na jaře roku 2006. Státní tajemník pro otázky životního prostředí David Miliband následně informoval poslance labouristické strany, že důvodem rezignace Davida Balla byly „osobní důvody“, což profesor jednoznačně odmítá jako zavádějící tvrzení.

Pánové Ball a Baverstock obvinili Tonyho Blaira, že manipuloval rozhodování komise, tak aby výsledek vyhovoval jeho politickým cílům. Vědci se domnívají, že doporučení komise pro hlubinné ukládání vysokoaktivních odpadů bylo použito při prosazování výstavby nové generace jaderných elektráren uvnitř vládního týmu.

Oba odborníci upozornili, že CoRWM ani nadále není schopna určit, ve které lokalitě může být odpad bezpečně uložen.

Vzhledem k nebezpečí

teroristického útoku na povrchové sklady jaderných odpadů, zejména v komplexu Sellafield, tak přetrvává značná zranitelnost Velké Británie jako případného terče. „Věda byla manipulována kvůli politickým cílům,“ řekl Keith Baverstock. „Čas, který přišel nazmar, znamená zbytečné prodloužení riskantního stavu, kdy je jaderný odpad skladován na

povrchu. Řešení problému přitom, v době neustávajících teroristických hrozeb, představuje skutečný veřejný zájem.“

Dr. Baverstock, který v minulosti pracoval jako odborný konzultant pro otázky radioaktivního záření, byl z komise vyhozen. V současnosti pracuje jako vedoucí katedry environmentálních studií na finské univerzitě v Kuopio. Státní tajemník David Miliband kritiku obou odborníků odmítá. Podle něj komise vzala v úvahu veškeré relevantní vědecké poznatky. „Věřím, že vědecké podklady pro práci CoRWM byly na patřičné úrovni,“ říká Miliband.

Údaje o britském jaderném odpadu

- * Vysokoaktivní odpad se skladuje v prostorech jaderných zařízení rozmístěných po celé Británii.
- * Jeho objem se odhaduje na 80 000 metrů krychlových, což odpovídá rozměrům koncertní síně Albert Hall. Hmotnost se odhaduje na 100 000 tun.
- * I v případě, že se vláda rozhodne další reaktory nestavět, naroste během 21. století objem odpadu téměř šestinásobně.
- * Komise pro nakládání s radioaktivním odpadem dostala za úkol prověřit všechny možnosti nakládání s jaderným odpadem a najít dlouhodobé řešení.
- * Vybudování hlubinného úložiště bude podle odhadů trvat 40 let. Během této doby mají být odpady skladovány na povrchu, v blízkosti jaderných zařízení.
- * Nejpravděpodobnější lokalitou pro výstavbu úložiště zůstává Sellafield.

Profesor Ball trvá na tom, že sdělil Milibandovi závažné důvody pro svoji rezignaci, přičemž ani jeden z nich nemůže být v žádném případě vnímán jako osobní. „Jsem přesvědčen, že CoRWM balancovala nebezpečně blízko hrany, za níž pro mě další spolupráce nebyla myslitelná. Byla to pro mě otřesná zkušenost, neviděl jsem jinou možnost než rezignovat. Ministerstvo životního prostředí se nadále snaží popřít existenci problému, ale tím jej v žádném případě nevyřeší,“ uvedl David Ball.

Alan Simpson, který pro labouristické poslance zorganizoval

setkání s oběma bývalými členy komise, k problému uvedl: „Daňoví poplatníci budou muset zaplatit 85 miliard liber za uložení odpadu ze současných a minulých jaderných elektráren. Nikdo dnes neví, jak odpad uložit bezpečně. Není čas na tutlání problémů. Tony Blair se snaží před svým odstoupením nasměřovat zemi k dalšímu jadernému hazardu. Tento směr je třeba změnit. Jestli to Gordon Brown nedokáže, tak není připraven na převzetí funkce.“

K dopisu labouristických poslanců, který vyzývá Blaira k zastavení přípravy výstavby nových jaderných

elektráren do doby, kdy vláda odpoví na námítky bývalých členů CoRWM, se připojil i bývalý ministr životního prostředí Michael Meacher. „Považuji za velmi nebezpečné, když se názor respektovaných vědců nebere plně v úvahu. Nastartování výstavby nové generace jaderných elektráren je v situaci, kdy nemáme bezpečně vyřešen problém uložení obrovského množství existujícího odpadu, krajně nezodpovědné,“ řekl Michael Meacher.

The Independent 19. 1. 2007,

překlad: www.wisebrno.cz

Výskyt leukémie v okolí jaderných zařízení

Jaderná energetika je tématem, které dělí českou společnost. Má své nekritické propagátory i podobně nekritické oponenty. Česká média to vědí, a zprávami a komentáři na toto téma nás bohatě zásobují. Proto mě překvapilo, že jsem se v nich nedočel o nové studii, která konstatuje zvýšený výskyt leukémie a úmrtnosti dětí a mladých lidí v okolí jaderných zařízení. Vědci se pokoušejí také zodpovědět klíčovou otázku: Proč?

Červencové číslo vědeckého časopisu *European Journal of Cancer Care* přineslo rozsáhlou analýzu výskytu leukémie u dětí a mladých lidí. Američtí vědci z Lékařské univerzity v Jižní Karolině podrobili důkladnému zkoumání 17 vědeckých studií, které zahrnují výskyt leukémie na 136 místech Velké Británie (7 studií), Francie (3 studie), Kanady (2 studie), Německa (2 studie, z nich 1 v bývalé NDR), USA, Japonska a Španělska (po 1 studii). Tato metaanalýza došla k závěru, že úmrtnost na leukémii u dětí do věku 9 let byla zvýšena o 5–25 % v závislosti na vzdálenosti od jaderného zařízení. Statistické analýzy také prokázaly zvýšení výskytu (incidence) leukémie. Ve skupině dětí do 9 let o 14–21 %, ve skupině do 25 let o 7–10 %. Celkem vědci provedli 8 oddělených analýz, které zahrnovaly

celou řadu matematických modelů. Jejich výsledky vykazovaly pozoruhodnou míru shody, ačkoli různé studované modely přisuzovaly rozdílnou významnost určitým charakteristikám analyzovaných studií.

Úmrtnost ve skupině dětí a mladých lidí do 25 let byla zvýšena od dvou do 18 %.

Autoři analýzy upozorňují, že dostupné studie zabývající se vztahem mezi obdrženou dávkou radiace a jejím účinkem neprokázaly v okolí jaderných zařízení hladiny radiace, které by vysvětlily zvýšené riziko onemocnění leukémií. Jeden z autorů analýzy Peter Baker však upozorňuje, že je velmi obtížné realizovat epidemiologické studie vztahu dávka-odpověď, neboť musí zohlednit

širokou škálu faktorů, které je mnohdy obtížné kvantifikovat. „Je také možné, že svou roli hrají i takové faktory životního prostředí, kterým zatím nerozumíme,“ uvedl doktor Baker.

„Dětská leukémie je poměrně vzácná choroba a jaderná zařízení jsou obvykle umístěna ve venkovských oblastech, takže studované populace bývají malé. Nicméně naše metaanalýza konzistentně ukazuje zvýšenou míru nemoci a úmrtnosti dětí a mladých lidí žijících v blízkosti jaderných zařízení,“ konstatoval dr. Baker. Leukémii může podle současných znalostí medicíny vyvolat celá řada faktorů. Může jít např. o poškození DNA, které aktivuje tzv. onkogen. Může jít o spontánní mutaci, ale také o účinek radiace nebo chemikálií, jako je benzen nebo některá dnes již zakázaná barva na vlasy. Nápadně zvýšený výskyt dětské leukémie v okolí jaderných zařízení už v minulosti vyvolal v některých zemích značnou pozornost veřejnosti. V Británii se po léta vede kontroverze kolem jaderného komplexu

➔ v Sellafiledu, v Německu vzbuzuje už po léta žhavou diskusi nečekaně vysoký výskyt leukémie v blízkosti jaderné elektrárny Krümmel asi třicet kilometrů jiho-východně od Hamburku. Doposud byla různými autory prezentována celá řada hypotéz, které se snaží vysvětlit zvýšený výskyt leukémie u dětí v okolí jaderných zařízení. Kromě teorie vystavení dětí radiaci jde třeba o možnost expozice rodičů, která se projevila až následně u jejich dětí. Jiná hypotéza vysvětluje zvýšený

výskyt leukémie u dětí působením elektromagnetického pole v blízkosti elektrických vedení vysokého napětí. Dokonce existuje hypotéza, že příčinou může být virová infekce, kterou do převážně venkovských oblastí v okolí jaderných zařízení zanesli lidé, kteří se tam přistěhovali za prací. Žádná z hypotéz nebyla jednoznačně prokázána a vědci doposud nedošli ke shodě. Současná věda není zatím schopna uspokojivě vysvětlit zvýšený výskyt leukémie v blízkosti jaderných

zařízení. A to je zřejmě důvod, proč česká média o studii nereferovala. Chápu, že závěr spoluautora studie není mediálně atraktivní: „Je jasné, že potřebujeme další výzkum této závažné záležitosti.“ To se nedá se použít ani do titulku novinového článku, ani jako „munice“ ve válce argumentů mezi propagátory a kritiky jaderné energetiky.

Mudr. Miroslav Šuta, odborný konzultant v oblasti ekologických a zdravotních rizik zdroj: www.suta.blog.respekt.cz

Prosba o pomoc při mapování OZE

Calla provozuje databázi instalací využívajících obnovitelné zdroje energie na www.zdrojeenergie.cz.

V této chvíli je v databázi na webu 449 záznamů o malých vodních elektrárnách, 141 o vytápění biomasou (nad 200 kW), 32 záznamů o bioplynových zdrojích, 38 o větrných elektrárnách, 161 o solárně-termických systémech, 48 záznamů o tepelných čerpadlech a nově i jedenáct záznamů o fotovoltaických zdrojích. Celkem tedy Atlas obsahuje 880 záznamů většinou s fotografiemi a přesnou lokalizací. U každého zdroje je obvykle uveden i kontakt na provozovatele, kde lze získat podrobnější údaje, zkušenosti, příp. si instalaci i prohlédnout. Díky podpoře z Blokového grantu od Nadace NROS jsme se konečně po letech mohli pustit do aktualizace údajů z Jihočeského kraje. Znamená to oslovit a dohledat stovky provozovatelů, ověřit stav, pořídit fotografie apod. Pokud víte o provozovatelích zmíněných zařízení a jste ochotni nám pomoci,

pošlete nám prosím informaci. Můžete k tomu využít jak aktualizační formulář na zmíněných stránkách, tak i jen e-mail: edvard.sequens@calla.cz. Předem děkujeme za pomoc.

Edvard Sequens, Calla, foto: Jan Halama

Čistá energie u vás?

Přemýšlíte nad využíváním obnovitelných zdrojů ve vaší obci? Pak právě pro vás je určena nová publikace „Čistá energie u vás? Úspěšné příklady českých obcí a podnikatelů“, kterou připravilo Hnutí DUHA. Můžete v ní nalézt jako inspiraci devět úspěšných projektů využívání obnovitelných zdrojů energie. Dočtete se v ní, jakým způsobem může obec a její obyvatelé z takovýchto projektů profitovat, jaká je jejich finanční náročnost a z jakých zdrojů je lze financovat. Brožura je ke stažení rovněž na internetové adrese: www.hnutiduha.cz/uspesne_projekty. Na stejné adrese najdete i čtyři studie v rozšířené verzi.

Chcete-li zjistit o možnostech využívání obnovitelných zdrojů více, kontaktujete odborníka Hnutí DUHA Martina Mikesku (martin.mikeska@hnutiduha.cz).

Martin Sedlák, Hnutí DUHA

Tiskovinu vydává: Hnutí DUHA, Bratislavská 31, 602 00 Brno, IČO: 155 47 779, tel.: 545 214 431, e-mail: martin.sedlak@hnutiduha.cz

Vydáno ve spolupráci se sdružením Calla, P. O. Box 223, 370 04 České Budějovice, tel.: 387 310 166, e-mail: hana.gabrielova@calla.cz

Redakce: Edvard Sequens, Hana Gabrielová, Martin Sedlák; Grafická úprava a sazba: Radim Šašinka, www.larvagrafik.com

Tisk: A+A Tisk Brno, aatisk@volny.cz, tel.: 532 182 211; Evidováno: Ministerstvo kultury ČR, reg. č. MK ČR E 12289;

Vyšlo: 9. 11. 2007 nákladem 1800 ks; Bližší informace na adresách: www.calla.cz a www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA

